

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in serate) vsprejema upravnilstvo in ekspedijla v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 138.

V Ljubljani, v torek 21. junija 1898.

Letnik XXVI

Kaj sedaj?

To vprašanje razpravljajo vsi listi, prerešeta-vajo diplomatje in politiki. A doslej ni še nihče razvozljaj vozla, našel niti iz labirinta.

Poslovni red je ona soteska, piše neki parlamentarec v praški »Politiki«, katero si je za Badenija hotela večina osvojiti. Toda mala pre-drzna četa iz nasprotnega tabora je odbijala vse naskoke. V zadnjem zasedanju je večina izbrala drugo taktiko; opustila je ofenzivo ter se v bojnih črtah postavila pred sotesko in tako nasprotniku zastavila pot. Parlamentarni voz je obstal, jezi-kovna debata je pretrgana, vladni načrt se je iz-jalovil. Sedaj se ne gré za vprašanje, ali sme n. pr. jičinski advokat v Hebu vložiti češko vlogo, temveč se mora rešiti vprašanje, ali sme v Av-striji vladati le jeden narod, ali sme manjšina s silo proti zakonu in avtoriteti ukazovati v državi.

Časi so minuli, ko je Avstrija kot voditeljica v nemški zvezi veljala kot nemška država. Po praškem miru pa ima Avstrija ves drug zgodo-vinski pomen in namen, da je namreč trdna zveza vseh narodov na jugovzhodu Evrope, ob srednji Donavi, katerim mora zagotoviti razvoj narodne individualnosti.

Voditelji nemške obstrukcije so tudi že uvi-deli, da je brezuspešen njihov boj proti avtono-miji in ravnopravnosti; zato so izdali parolo: tu Nemci, tam Slovani. Boj so presadili na strogo narodno polje, da bi katoliško ljudsko stranko od-trgali od večine. Ta stranka, ki zastopa stare nemške pokrajine, je vedno podpirala avstrijska načela in zato se zvezala s večino,

Toda brutalni in brezozirni nemški nacio-nalci so zanesli narodni boj tudi v gore med mirno nemško prebivalstvo ter zmešali pojme in mnoge volilce. Nemški agitatorji hujskajo neza-vedno prebivalstvo, da je njihova narodnost v ne-varnosti. In vendar so naglašali razni govorniki na desnici, da Avstrija ni ne nemška, ne slovan-ska in da mora vlada biti avstrijska.

Umevno je torej, da je katol. ljudska stranka nekaj časa omahovala med desnico in levico. — Toda državi nevarne nakane in vsa plemenitejša čustva žaleče besede posameznih obstrukcionistov, a na drugi strani mirno in dostojno postopanje slovanskih strank je katoliško ljudsko stranko zo-pet trdneje zvezalo z desnico. Baron Dipauli in tovariši so se prepričali, da Slovani ne iščejo nad-vlade in da Wolfcevi hodijo najnevarnejša pota.

Linški »Volksblatt«, glasilo Ebenhochovo, piše desnici: »Ne more se tajiti, da je večina, posebno v zadnjem zasedanju kazala nenavadno potrpež-ljivost. Ni ga vzgleda v zgodovini parlamenta-rizma, da bi manjšina na tak način postopala proti večini, katera v istini tudi zastopa večino prebivalstva, kakor se to dogaja sedaj v avstrij-skem parlamentu. Tudi to je novo v zgodovini parlamentarizma, da vlada stoji ravnodušno na-sproti večini, ona vlada, katero manjšina pobija z vso silo in kateri ravno vsled nasilstva manjšine niso dovoljeni ni proračun, ni druge za državo potrebne predloge. Sicer povsod vlada išče ve-čino, a sedaj je drugače. Tako je bilo tudi za Badenija... Manjšina je onemogočila delo, ve-čina je hotela podpirati vlado proti parlamentarni revoluciji ter resno delovati. Akoravno se je avto-nomistiška večina težko odločila za uravnavo je-zikovnega vprašanja v državnem zboru, vendar

je bila iz začetka pripravljena glasovati za jezi-kovni odsek.

Baron Dipauli je to nasvetoval in desnica je nasvetu pritrdila. Levica pa ima to zaslugo, da je preprečila izvolitev jezikovnega odseka. Iz tega je razvidno, da se levičarji bojé zakonite uravnave jezikovnega vprašanja, ker bi s tem zgubili jedino sredstvo za agitacije.

Desnica je zopet izjavila, da hoče in želi spravo na podlagi popolne ravnopravnosti. Tega načela se drži, a vlade naloga je, da uveljavi to avstrijsko načelo.

Boj za Istro.

VII.

Boj za Istro!

Kakor se je videlo, vrši se v Istri pravcati boj za obstanek, in to med napadalcem na slovansko posest in njega krvavo žrtvijo, Slova-nom. Ta boj dobiva tem živeje oblike, čem bolj se zaveda istrski Slovan nevarnosti, v kateri se nahaja za svoj gmotni obstanek. Prijatelji istr-skega Slovana v jednomer opozarjajo na eminentno nevarnost, ki preti naši Istri od te strani, in svare pred dotiko z izvestnimi izdajskimi krogi, krogi, ki se dobrikajo načincu za časa volitev in mu obetajo devet nebes, a ko ga vlové v svoje mreže, mu jednostavno izpijo kri in ga vržejo proč kot nerabno stvar.

Slovan naš pak je vsled teh svaril že tudi jel po malem izpoznavati, da je nasprotniku le za igračo, za orodje in v zasmeh, in v tem izpozna-nju je tudi jel gledati po pomoči, kako bi se otel iz nastavljenih mrež.

LISTEK.

Socijalne slike.

II.

Krivičen vinar.

(Resnična dogodba.)

Črna, viharina noč je bila, ko je pridrdral z vozom pred hišo svojega brata Janez Koder, za-dolžen posestnik v Zaglavju.

Brat Jože je ležal na smrtni postelji in še isto noč je imel prominoti.

»Nocoj se odloči naša usoda«, je dejal Janez svoji ženi, ko je napregal na dvorišču svoje raz-drapane domačije, uprav med bliskom in gromom; »nocoj se odloči. Žagar me hoče pognati in to moram preprečiti, naj velja kar hoče!«

»Težko bo šlo, Janez, pomisli, čegav je denar, ki ga hrani Jože mej svojim premoženjem. Ako bi sodišče...«

»Tiho bodi o tem, — priseči tako moram, pa prisežem za vse skupaj in ti prisežeš tudi — če bi bilo treba!«

»Oh, priseči, Bog me obvaruj! glej, kako strašno se bliska, pa če bi že moralo biti...«

»Sila kola lomi!« je odgovoril Janez in skočil na voz ter pognal.

V tem hipu se je zablistalo in treščilo nekam blizo v drevo, konj se je vzel in skoro prevrnil Janeza, potem pa planil z vozom po cesti v noč, da je izginil, kakor bi bil padel v propad.

Jožef Koder je služboval dolgo časa v več-jem mestu kot višji državni uradnik, kjer si je prihranil obilo novcev. Oženjen je bil samo pol leta, potem pa je ostal sam vse življenje. Ko je prestopil v pokoj, si je kupil v bližini Zaglavja, svojega rojstnega kraja, malo posestvo, uredil si lepo hišico in živel mirno v njej do zadnje ure. Pri njem bivala je njegova in Janezova polusestra Meta, katera je bila že od svoje prve mladosti pri njem v mestu, in katera mu je stala na strani kakor najzvestejši prijatelj vse dni življenja. Na svojem novem domu sta bila ta dva človeka prav srečna in v žarkih njiju sreče se je solnčila vsa bližnja in daljna okolica. Zaradi svojega višjega duševnega obzorja sta bila prava voditelja kmet-skega ljudstva, katero sta podpirala z besedo in dejanjem. Kdor je prišel pod njiju streho z do-brim namenom ali iščoč opravičene pomoči, vsakdo je odhajal zadovoljen in z lažjim srcem.

Ni čudo toraj, ako se je oklenili ljudje z neko pristranostjo in prijateljsko udanostjo, ki je dostikrat presenetila brata Jožefa, da je vzkliknil:

»Ne bil bi verjel, koliko se dá narediti iz najpriprostejšega ljudstva, ako se prav ravna z njim,

in zdi se mi, da bi za »odrešenje človeštva« ne trebalo posebnih čudežev!«

Ljudje so Jožefu, čegar bister duh jim je po-magal često iz največjih težav življenja, zaupali vse svoje težnje, svojo srečo in nesrečo; zlasti so se obračali do njega v svojih denarnih zadevah. Jože je bil ljudem nekaka poosobljena hranilnica, kajti k njemu so nosili stari in mladi svoje pri-hranjene novce, pa tudi drug denar so prinašali k njemu, da ga hrani, saj so mu brezpogojno za-upali, to pa po vsej pravici. Na tak način se je zgodilo, da je marsikak mladenič in marsikaka deklica prihranila lepih novcev, katere je ob dani priliki mogla dvigniti in porabiti na način, kakor je svetoval gospod Koder, in da je bilo njima v hasek. Kako radi so nosili v to blagajno, že za-radi ponosa, ako jih je učeni gospod pohvalil radi varčnosti in pridnosti. Stari ljudje so zopet hra-nili v blagajni Jožefovi svoje tolarje in rabili od njih v posebnih potrebah. In kako lepo razvrš-čeno je imel v svoji železni omari, vse pod po-sebnimi zavitki, vsak pod svojim imenom.

Skratka, v Jožefovem domu se je stakal ves vir kmetkega življenja, njegov dom je bilo srce tega življenja in žile so držale do vsake posa-mezne kože. On je bil voditelj te življenjske uprave in ljudstvo še ni bilo nikdar tako srečno, kakor v dneh Jožefovega bivanja med njimi.

Stvar nikakor ni lahka, zlasti, ker Istri ne dostaje virov, iz katerih naj bi zajemal revni posestnik za obstoj v časih, ko mu ne rodi zemlja. Ljudje postajajo v takem položaju dostikrat agonizirani, odmrli za vsak poskus boriti se, ubraniti se napadu. Dolžnost je torej njihovim voditeljem, da ljudstvo dramijo, da ne otrpne, da mu ne poide pogum in žilavost, katere treba v boju s svojim sovragom.

Ljudstvo mora gledati nevarnost za svoj obstanek v vsej strahoti in uporabiti vsa sredstva, vse svoje zdravo junaštvo, da odbije od sebe vsak poskus nasprotnikov, bližati se njegovi lasti.

Posebno je treba paziti se pijavk, ki prihajajo s ponudbami denarja, in takozvane »pomoči«. To so lopovi, vredni, da jih Slovani pobesijo na prvo drevo, ki stoji na njihovi zemlji! Slušati je jedino, kar mu govore znani že in izkušeni prijatelji, te je treba slušati v vsakem pogledu. Ko se zlasti zasnuje namerovana proti - Legina slovenska družba, mogoče bode pospešiti pozornost za blagor slovanske posesti v Istri in le želeči je, da se ta misel uresniči zares hitro in ne z znano »slovansko hitrostjo«. V Istri bode treba mnogo denarnih zavodov z vnanjo slovansko podporo, ker sicer je realizovanje te misli v Istri mej uboštvom težko izvedljivo; treba bode tudi uvesti posebni gospodarski zistem, ki bode razmeram primerno tudi kaj izdatnega storil. Pred vsem pa treba, da se slovanski kmetovalec Istre probudi za večje izkoriščenje svoje zemlje in izrabljanje ugodnega podnebja njegovega.

Vse to vzame prav gotovo v roke slovensko gospodarsko društvo brž ko se ustanovi, mej tem pa mu pripravljaj temelj istrski Slovan sam s tem, da se izogiblješ do časa, da dospe prava domača pomoč, protivnikove pomoči. Geslo ti veljaj: Istra je slovanska, Istra je naša, iztrgati jo moramo napadalcu, naj velja kar hoče!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Kvotno pogajanje. Po najnovejših poročilih snideta se obestranski kvotni deputaciji dne 25. t. m. V to svrhu se snide ogerska kvotna deputacija prihodnji četrtek v prostorih ogerske poslanske zbornice v posvet, da določi stališče za prihodnje posvetovanje. V tej seji se bode tudi določilo, ali naj ogerska kvotna deputacija stavi protipredlog na nasvete avstrijske kvotne deputacije in kako naj se eventualno glasi ta protipredlog. V petek se podajo delegatje z ministerstvom predsednikom Banffyjem in finančnim ministrom Lukacsem na Dunaj, kjer ostanejo po dosedanjem načrtu tri dni. Kakor znano, avstrijska kvotna deputacija ni stavila zadnjič nikakega gotovega predloga glede določitve kvote, marveč je

Ta red, ta mir in ta zadovoljnost pa ni posebno ugajala Jožefovemu bratu Janezu. Z nevoljo je opazoval to slogo mej njegovim bratom in ljudmi in nekako poželjivo pogledoval v odprto omaro, ako je slučajno v njegovi navzočnosti urejeval brat zneske svojih varovancev.

»Glej,« je dejal včasih Jožef bratu, »to je moje veselje, da je mej mojim ljudstvom zavladala tako lepa varčnost. Po tej poti utegnejo priti ljudje do najlepšega blagostanja. Ali veš, koliko že imamo vsi skupaj prihranjenega?«

»Beži, koliko?« je vprašal hlastno Janez, zmajaje se na stolu.

»Dvanajst tisoč je že vsega skupaj, ob letu jih utegne že biti dvajset.«

»Dvanajst — dvajset!« je hropel Janez in oči so mu postale zmedene.

»In glej, prav veselilo bi me, ako bi tudi ti sledil vzgledu teh ljudij in bi začel hranjevati; poskusi!«

»Kaj hočeš, nimam sreče,« je odgovoril Janez in neprijetno mu je bilo govoriti o tem.

»Seveda,« je odgovoril pomenljivo Jožef, »čemu bi hranjeval ti, ker hranjujem za té j a z, vse bode tvoje po moji smrti, ako umrjem pred taboj, in pa Metino. Zato je že primerno skrbjeno. Vender bi rad ostavil ta lepi prostorček v zavesti, da nisem pustil nikomur nevrednemu...«

(Konec sledi.)

le naznanila tabele, na podlagi katerih namerava izračunati kvotni ključ. Prepustila pa je ogerski deputaciji, naj sama izračuna dotične številke. To so ogerski delegatje tudi storili in na podlagi končnega vspeha izjavili, da ne morejo pritrditi takemu nasvetu. Na to toraj nameravajo sedaj odgovoriti ogerski delegatje v prvi skupni seji.

Nemiri v Galtetjt in poljski klub. Poročali smo, da je poljski klub povodom zadnjih nemirov soglasno odobril nekako izjavo ali resolucijo, v kateri se je zgražal nad provzročitelji nemirov ter klical na pomoč merodajne kroge proti demonstrantom. Izjava je bila res ostra in je merila na razne antisemitske voditelje mej poljskim narodom, kateri so baje brez vsakega povoda nahujskali nerazodno maso proti židovskim tlačiteljem in izsesovalcem. Ta izjava pa je našla zaslužen precej ostro kritiko vseh treznomislih krogov, tako da je bil klub prisiljen, podati v svojem glasilu »Czas« neko pojasnilo, ki izjavo deloma omiljuje. »Czas« namreč piše, da se besede, s katerimi se obsojajo nemiri, nikakor ne smejo nanašati na kako stranko ali celo osebe, posebno pa se ni nihče menil dotakniti zveze poslanca Stojalovskega. Potemtakem ne menijo Poljaki toliko antisemitov, kakor pa razburjeno revolucijsko in anarhistično stranko. Kaj je poljski klub napotilo do tega popravka in kako sicer sami sodijo o tem gališkim židovskim kapitalistom nevarnem gibanju, tega seveda sami ne marajo naravnost povedati.

Nemiri na turško-črnogorski meji postajajo z vsakim dnem nevarnejši. Bije se krvav boj mej tisoči Albancev in Črnogorcev, vsak dan je več ubitih in ranjenih. — Sovražna albanska armada šteje že do 30.000 mož in se nevarno gibanje razteza skoro do Polimlja, prav do meje avstro-ogerske okupirane zemlje Novi Bazar. — Turški sultan preplavlja mejo z vojnimi četami, nad katerimi je prevzel vrhovno poveljstvo iz grško-turške vojske znani poveljnik Edhem-paša. Zelo pa je dvomiti, da bi turški vojaki resno nastopili proti sorodnim Albancem, ker dosedanje izkušnje nam svedočijo, da je bilo vedno slabše, čim več vojnih čet je turška vlada poslala z namenom, da bi mirili uporne turške duhove. Da, Črnogorci naravnost izjavljajo, da so Albanci in došli vojaki zvezani in da zasledujejo skupni namen. Treba bo torej največje opreznosti od strani onih velesil, katerim je čuvati nad Balkanom, posebno pa še od strani Avstro-Ogerske, ki je v tem delu Balkana najbolj interesovana.

Volitve v Nemčiji. Sedaj še le je znan popoln uspeh zadnjih glavnih volitev v nemški državni zbor. Vseh sedežev šteje ta zastop 397 in od teh je pri glavnih volitvah bilo definitivno izvoljenih 209 poslancev, v 188 okrajih pride pa do ožje volitve. Izvoljenih je: 38 konservativcev, 10 članov državne stranke, 85 članov katoliškega centra, 5 reformirancev, 10 nacionalnih liberalcev, 1 član slobodomiselne zveze, 1 slobodomiselna ljudska stranka, 4 člani kmečke zveze, 32 socialnih demokratov, 13 Poljakov, 1 Danec, 9 divjakov. Konservativci so toraj dobili in izgubili 4 sedeže, državna stranka dobi 1 in izgubi 2, katoliški centrum dobi 5 in izgubi 1, stranka reformatorjev izgubi 5 sedežev, nacionalni liberalci so pridobili 3 in izgubili 7 mandatov, svobodomiselna zveza je izgubila 3, ljudska stranka in nemška ljudska stranka pa po 4 mandate. Socialni demokratje so si ohranili dosedanje število, Poljaki pa so izgubili pet postojank. Lep napredek je napravil katoliški centrum, mej tem ko je zelo obžalovati, da je kruti nasprotnik Poljakom iztrgal iz rok kar pet mandatov. Marsikaj se bode seveda še spremenilo po dovršenih ožjih volitvah, posebno pri socialnih demokratih, katerih pride največ v ožjo volitev, vendar pa se razmerje večjih strank ne spremeni.

Ministerska kriza v Italiji še ni rešena. Kralj se je posvetoval že z raznimi strankarskimi voditelji, toda dosedaj še nikogar ni mogel najti, kateremu bi poveril sostavo novega kabineta. O povstanku ministerske krize objavljajo italijanski listi sedaj najrazličnejše stvari. Največ povoda, pravijo, je dal sklep opozicijskih strank, da se vse pridružijo geslu znanega Sonnino, ki slove: za markija di Rudinija niti jeden dan premirja, niti jedno liro, njegovemu nasledniku pa vse, kar je potrebno. S tem je rečeno zelo veliko in di Rudini bi bil moral v zbornici imeti zelo veliko in

zanesljivo večino, da se ne bi zbal gotovega poraza. Poleg tega mu je pa pri vsaki priliki nasprotoval tudi Zanardelli, ki je bil zelo nejevoljen radi tega, ker ga je Rudini preziral pri vsaki priliki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

(Odbor za Koseskega slavnost) nam je doposlal sledeči razglas: Letos 12. septembra poteče 100 let, kar je v Spodnjih Kosezih, župnije moravske, ugledal luč sveta pesnik slovenski Ivan Vesel-Koseski. Povodom stoletnice njegovega rojstva hočejo se Moravčani in drugi okoličani hvaležno in slovesno spomniti velikega svojega domačina. Osnoval se je slavnostni odbor, ki že dalje časa posluje in dela priprave za nameravano svečanost, ki se bo vršila v rodni vasi slavljenca, v Spodnjih Kosezih dne 14. avgusta t. l. Ta dan bo ondi slovesno cerkveno opravilo ob 10. uri dopoldne, potem slavnostni govor in odkritje spominske plošče, vzdane v rodni dom Koseskega. Po slavnosti bo banket in popoldne ljudska veselica. Tem potom se torej opozarjajo in vabijo na Koseskega slavlje vsi rodoljubni Slovenci in vzlasti slavna naša narodna društva. Odbor se bo resno potrudil, da se slavlje izvrši čim lepše, sveta dolžnost zavednih Slovencev in slavnih družtev pa je, da v 14. dan avgusta mnogobrojno pohité v Koseze in počasté spomin Koseskega, ki je v dobi našega preporeda s svetim naučenjem stal na strani našega dr. Bleiweisa in s svojimi gorečimi, vnetimi rodoljubnimi pesmimi toliko storil za probujanje naše narodne zavesti. Posebno prosi slavnostni odbor, da slavna narodna društva blagovolijo upoštevati Koseskega slavnost in v kratkem naznaniti, koliko se jih misli udeležiti, da ve potem odbor potrebno ukreniti. — Natančnejši vspeh slavnosti se pravočasno prijavijo po časopisih. Vsa potrebna izvestila daje tajnik slavnostnega odbora: Makso Pirnat, visokošolec, Tustan, p. Moravče.

(Izlet v Zagorje), katerega priredi pevski zbor »Glasbene Matice«, bo nepreklicno v nedeljo, dne 26. t. m., ob vsakem vremenu. Listki za vlak, ki stanejo tja in nazaj samo 90 kr., dobivajo se v prodajalnici g. Lozarja na Mestnem trgu od danes naprej do sobote zvečer ob 7. uri. — P. n. udeležniki tega izleta se prosijo, da si preskrbijo čim preje vozne listke, da vé odbor računati s številom udeležnikov radi priprav v Zagorju.

(Pevski zbor »Glasbene Matice«) ima jutri, v sredo, ob 8. uri zvečer skupno pevsko vajo za mešan zbor.

(Premeščen) je sodni pristav Al. Žebre iz Postojine v Radovljico, avskultant Anton Mladič je imenovan sodnim pristavom za Postojino.

(Imenovanja.) SvētNIKOMA deželnega sodišča za Rovinj sta imenovana: Julij Kovač, sodnik v Bujah, ki ostane na svojem mestu, in sodni tajnik dr. A. Perišič v Trstu. Sodniki so imenovani: sodni pristav v Kanalu Ivan Guzelj za Cerknico, sodni tajnik v Rovinju Al. Martinelli za Poreč in sodni tajnik v Sežani Viktor vitez Fröhlich za Bovec; sodnima tajnikoma sta imenovana okrajna sodnika Hektor Franceschini v Cerknici za Rovinj in Ivan baron Falke za Gorico; sodni pristavi: Al. Rismondo v Trstu, dr. V. Izopp v Kopru, R. Lazarić v Poreču, J. Šbiš v Pulju in E. Strausgitl v Pazinu, vsi za Trst.

(Osebnost.) Poveljnik 3. vojnega kora fml. Succovaty se je v nedeljo pripeljal na Bled in včeraj mudil v Ljubljani.

(»Papeževi blagoslovi«.) Čudimo se, da imata »Slov. Naroda« in »Rodoljub« zadnji čas toliko opravila s papeževimi blagoslovi. Nedavno je pisal »Rodoljub«: »Na rovaš klerikalizma je tudi to zapisati, da Španjci tako neumno vojno vodijo in izvežbane in z blagoslovom papeževim oblagrované vojake neskušeni ameriški pomorščaki neusmiljeno pošiljajo na dno morja«. Včerajšnji »Sl. N.« zopet to ponavlja: »Španjski ni pomoči in tudi številni papeževi blagoslovi jej ne bodo pomagali... Kdor je sumljiv, da ve kaj o ustaškem gibanju, tistega so Španjci pribili na križ in ga bičali toliko časa, da je kaj priznal. Iztrgavali so jetnikom nohte, ščipali jih z razbeljenimi kleščami in se sploh posluževali vseh grozovitostij tortur. Je-li

čuda, da se je ljudstvo uprlo takim gospodarjem, če tudi jim papež pošilja svoj blagoslov, ni-li pravično, da je ljudstvo takemu gospodstvu naredilo konec?« Zdi se, da imata »Rodoljub« in »Sl. Narod« prav posebne namene. Taki so navadno pojavi — potajne vojske liberalizma!

(Iz trnovskega predmestja) se nam poroča: Ker se slavni mestni fizikat povsod hvalevredno ozira in skrbi za snago in zdravstveno stanje po mestu in predmestjih, opozorimo ga na nedostatek v Zeleniških ulicah pri hiši št. 1, kjer se iz-taka iz hleva po letu in po zimi 30 korakov da-leč gnojnica po ulici. Pri ograji je nalašč v to iz-rezana luknjica, da se laglje odteka, ter prav po-šteno pari in smrdi. Ako ima vpokojeni mestni sluga, kateri je gospodar omenjene hiše, kako predpravico v tem oziru pred drugimi, prosi bla-govoljnega pojasnila Radovednež.

(Umrla) je v nedeljo zvečer v Gorici po daljši bolezni gospa Rozina Gabršček, soproga gosp. Andreja Gabrščka, lastnika tiskarn v Go-rici in Pulju. N. v m. p.!

(Potrjen zakon.) Presvetli cesar je potrdil načrt zakona štajerskega dež. zbora, da se bodo pri prostovoljnih prodajah premičnega in nepremičnega blaga pobirale davščine za občinski in deželni zaklad za reveže.

(Skesal se je.) Tat, ki je pred nekaj dnevi pokradel na šentjernejski pošti, prinesel je v noči od 18. na 19. t. m. skrivaj nazaj poštne vred-nostnice v vrednosti okoli 200 gld. Morda se že boji za svojo kožo.

(Tržaška ulica.) Dopis iz Trsta! — V tem času, ko nastaja zopet ona nadležna vročina v tr-žaškem mestu, postaja dvojno nadležno nastopanje takozvane tržaške ulice, ali »mularije«. Nobeno odlično mesto na svetu ne bi smelo dopuščati, kar se v tem pogledu dopušča v Trstu, pod go-spodarstvom sedanjega občinskega vodstva. V vsaki ulici se preganjajo cele tolpe raztrganih otrok od ranega jutra do poznega večera in na-dlegujejo ljudi z neopisnim krikom in drvenjem od jedne strani ulice na drugo. In kričati tako grdo, tako neznosno ne znajo zadnji ciganski otroci, kakor kriče otroci tržaškega mesta. Ti otroci nimajo doma nobene vzgoje, stariši se na-hajajo z doma na delu, ali pa so surovi in sami brez vse kulture in puščajo svojo družad, da bega po ulicah. Ne da se izreči, kaj se godi mej temi otroci obojega spola v — npravnstvenem oziru. Fo-lijanti najgrših izrazov in psov, kletev in družih znakov italijanske »avite culture« bi se dali na-pisati iz samega občevarjanja teh pouličnih mr-česov človeškega rodu v Trstu. A kaj se stori proti temu? Prav ničesar! No, stariši so veseli, da se jih pusti pri miru, in magistrat, čegar dolžnost bi bila poskrbeti za red in mir na ulici in za dostojno vedenje ljudstva, ta presvetli, prejasni, premogočni in preslavni krivonosni magi-strat pušča to močvirje da postaje večje in večje, — zakaj? Zato, ker veleslavnemu štabu na glav-nem trgu v Trstu meša možgane le iredentovska politika in protiavtstrijski načrti in pa, ker za vse to potrebuje tiste grde ulice, ki se mu ob takim redu vzgaja sama, kakor se vzgaja in množi sama golazen po starih hišah tržaških. In kako lahko bi se odpomoglo temu nedostatku! Treba bi bilo samo na večjih krajih mesta javnih parkov in prostorov, kjer bi se zbirali otroci pod policijskim nadzorstvom pri svojih igrar, ulice pa bi puščali proste za pasažo odraslim ljudem. Toda magi-strat je sploh proti vsakemu redu, kakor je proti pravici, zato ga že bode v oči državna policija, ki ne zatiska oči pred lopovščinami, kakor je delala to prejšnja mestna policija. Zajedno pa špekulacijski duh židovski ne pusti, da bi ostal le prostorček v mestu nepozidan, da bi ne donašal tisočev izvestnim izmozgalcem. Facit temu je, da je nemogoče človeku ostati pri dobri volji, ako gre le iz jednega konca tržaške ulice v drugo. Prava Sodoma!

(Slovanske čitalnice v Trstu) novi odbor je tako-le sestavljen: Dr. O. Rybač, predsednik; Ante Truden, podpredsednik; Št. Pregelj, tajnik; Ante Bogdanović, blagajnik; V. Klinar, knjižničar; I. Mankoč, oskrbnik; dr. Jos. Abram, Fr. Toroš, I. Šabec, odborniki.

(Promet) na južni železnici je zopet norma-len, ker so odpravili ovire pri Št. Ilju nad Mari-borom.

(Ponesrečil) je 17. t. m. v steklarni pri Za-gorju 16letni Anton Otorepec s Pristave na Šta-jerskem. Zgrabil ga je stroj ter vrgel ob strop, da je revež mrtev obležal.

(Oddaja stavb) Pri c. kr. tobačnih uradih v Imoski in Sinju (Dalmacija) bodo se s pridržkom odobrenja visokega c. kr. finančnega ministerstva zgradila skladišča s stroški 22.039 gld. 03 kr. (Imoski) in 25.228 gld. 38 kr. (Sinj). — V svrhu oddaje teh stavb se vsled nepovoljnega izida prve konkurenčne obravnave razpisuje druga konku-renčna obravnava do 4. julija t. l. Natančnejši podatki se poizvedo pri c. kr. gen. ravnateljstvu tobačne uprave na Dunaju, IX., Waisenhausgasse št. 1, pri c. kr. tobačnih zamenjevalnih uradih v Imoski, Sinju, Gravosi in Spljetu, pri c. k. to-bačni glavni tovarni v Ljubljani, potem pri c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Zadru in pri finančnih ravnateljstvih v Ljubljani in v Trstu.

Društva.

(Pevsko društvo »Zvon«) v Šmartnem pri Litiji združeno s tamburaškim zborom razvilo bode tekom meseca avgusta svojo zastavo. Za-stavo, katera bode bogato okrašena s finim delom, izdelale bodo gđ. Jakličevi in domači gospodični učiteljici. Natančnejši vspeled blagoslovljenja pri-javil se bode kasneje. Slavna bratska društva se s tem prijazno opozorje, da nas s svojim obiskom v čim večjem številu počastje.

Narodno gospodarstvo.

Razpis dobave.

C. kr. trgovinsko ministerstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da se bo dne 2. julija t. l. pri stalni okrožni komisiji v Sofiji vršila ponud-bena razprava zaradi dobave raznih telegrafskih in telefonskih potrebščin kakor galv. železne in dr. žice, izolatorjev itd. v vrednosti 71.000 frankov. Ponudbe se lahko za vsako blago posebej vložje. Pogoji se poizvedo pri omenjeni komisiji.

Ob enem se je naznanilo, da potrebuje stavbeno ravnateljstvo glavnega podvzetja St. Si-meonov 200.000 bukovih in borovih pragov, za katere se ponudbe lahko vložje do 27. junija t. l.

Zakupni razglas.

Zaradi zagotovljenja predmetov: sena, slame, drv, premoga in koaksa za leto 1898/99 se bodo vršile zakupne obravnave na oskrbovalnih posta-jah v Gradcu 11., v Mariboru 8., v Ljubljani 4., v Celovcu 14. julija, v Trstu 30., v Gorici 28. ju-nija in v Pulju 1. julija t. l.

Zakupne obravnave zaradi zagotovljenja kruha in ovsa do konca decembra t. l. se bodo pa vršile pri oskrbovalnih magacinih v Gradcu dne 11. julija, v Mariboru dne 8. julija in v Celovcu dne 14. julija t. l.

Ponudbe se imajo ob teh obravnavnih dneh dotičnim vojaškim oskrbovalnim magacinom pred-ložiti najpozneje do 10. ure dopoldne. Natančni pogoji se lahko pogledajo pri omenjenih oskrbo-valnih magacinih. Zakupni razglas, obsegajoč po-datke glede množine dobavljajočih predmetov, splošni in specijalni pogoji in ponudbeni formular se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 21. junija. Včeraj je bil dveurni ministerski posvet pod predsedstvom cesar-jevim; navzoči so bili tudi skupni ministri. Nato je bil triurni posvet avstrijskih mini-strov pod predsedstvom grofa Thuna.

Bruck, 21. junija. Cesar je došel z Dunaja ob 6. uri 50 minut v spremstvu nadvojvode Frana Ferdinanda in ptujih vo-jaških atašejev ter se podal v tabor.

Dunaj, 21. junija. Zaupni razgovori mej Čehi in Nemci, katere je želel grof Thun v svrhu sprave, so se razbili, ker so Nemci odklonili vsak razgovor. Vsled tega se za-trjuje, da dr. Baernreither izstopi iz mini-sterstva.

Dunaj, 21. junija. Veliki knez ruski, Konstantin, je v imenu cesarske akademije petrograjske brzojavil v Prago rekoč, da je Palacky s svojimi slovstvenimi deli preporo-dil in utrdil samostojnost češkega naroda,

ter želeč, da bi Čehi in sploh Slovani dobili še mnogo jednaci mož. »Neue Fr. Presse« se huduje nad tem pozdravom, češ, da se Rusi nimajo vtikati v avstrijske razmere.

Praga, 21. junija. Praški župan se je brzojavno zahvalil velikemu knezu Konstan-tinu za pozdrav, rekoč, da so vsi slovanski gostje z največjim navdušenjem vsprejeli po-zdrav tako odlične osebe v imenu ruske aka-demije. Naj vsprejme torej preudano zahvalo za simpatije do češkega naroda, ki hoče z vsemi močmi nadaljevati svoje kulturno delo.

Praga, 21. junija. »Prager Abendblatt« potrjuje z vso gotovostjo vest, da se je zopet nameravalo pogajanje mej zastopniki češkega in nemškega naroda, in pravi, da bi bilo lo-gično in naravno, ko bi se bili vsi odzvali dotičnemu vabilu. Pri veliki večini nemškega časopisja pa se kaže žal zopet stara nesmi-selna strast, ki ukazuje zastopnikom ter jim preti, da se ne smejo udeležiti pogajanja.

Cetinje, 21. junija. Sultan je odposlal na črnogorsko mejo Edhem pašo z naroči-lom, naj kaznuje provzročitelje nemirov ter v sporazumljenju s črnogorskim generalom Martinovićem poravna provzročeno škodo. Sultan je o tem obvestil kneza Nikito v zelo laskavem pismu.

Berolin, 21. junija. Oficijozni listi po-zivljajo vse volilce meščanskih strank, naj pri ožjih volitvah v nobenem slučaju ne gla-sujejo za socialističnega kandidata.

Pariz, 21. junija. Sarrien se je podal v Faurejevo palačo in oficijelno izjavil, da pre-vzame sestavo kabineta.

Pariz, 21. junija. Govori se, da je Sar-rien v zvezi s predsednikom budgetne ko-misije Delombre prevzel nalog, sestaviti novo ministerstvo.

Rim, 21. junija. Kralj Umberto se je včeraj razgovarjal z generalom Pellouxem o položaju.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Razni listi so včeraj objavljali vest london-skih in nekaterih madridskih krogov o kapitulaciji Manile. Jednako vest so, kakor znano, pred več tedni poslali v svet že ameriški časnikarji, in kakor se je takrat pokazalo, da so bila vsa do-tična poročila prezgodnja, tako tudi sedaj še ne moremo verjeti novejšim poročilom o padcu mesta Manile.

To poročilo je malo verjetno posebno vsled tega, ker ameriška ekspedicija še ni dospela do filipinskih otokov, kajti v najugodnejem slučaju premeri blizu 6000 morskih milj še le v 30 dneh in toraj more dospeti v Manilo še le 24. t. m. Amerikanci pa gotovo že iz političnih razlogov ne vidijo radi, da bi se Manila udala premoči ta-galskih vstašev, ker potem si morejo po pravici le ti pripisovati zmago nad španjskimi četami. Konečno pa položaj vstašev, kot smo omenili, tudi ni tako ugoden, da bi se brez amerikanske pomoči mogli polastiti mesta, tem manj, ker so Španjci po naravni legi otoka, na katerem se sedaj nahajajo, prav dobro zavarovani nasproti navalom od vstaške strani.

Iz New-Yorka in Washingtona dohajajo po-ročila, da so ameriške čete pod poveljstvom ge-nerala Shafterja srečno dosepele na Kubo v bližini zaliva Santiago in da je v kratkem pričakovati napada na mesto Santiago de Cuba. Španjski viri o tem dosedaj še molče, morda vsled tega, da se lahko mirneje vrše končne priprave za napad od strani amer. armade. Čudno je le, da se iz istih ame-riških virov poroča, da je večji del obrežja v bli-žini Santiago nepristopen Amerikancem, ker ga stražijo španjske čete.

London, 21. junija. Iz Manile se po-roča 17. t. m.: Položaj je nespremenjen. Amerikanci zagotavljajo, da se vstaši ne mo-rejo polastiti Manile, ker nimajo topov. Sploh pa admiral Dewey ne bo dopustil, da bi si vstaši priborili zmago. Ameriška ekspedicija ne more dospeti sem pred 20. junijem.

Washington, 21. junija. Pri Santiago se je v soboto poskušalo najti primeren pro-

stor za izkrcanje ameriških čet. Poskusi so pa pokazali, da so Španjci zasedli obrežje v dolžini 15 milj.

Washington, 21. junija. Vojna uprava ameriška je sklenila, da odpošlje v kratkem še 10.000 mož, s katerimi se pomnoži armada generala Shafterja. Trdi se, da se je ta armada izkrcala pri Darquiri, 8 milj od Santiaga. Pri izkrcanju straži 10.000 ustašev pod vodstvom Garcia in treba za to 12 ur. Najpreje mora general Shafter napasti Santiago, potem vse važnejše točke na vzhodnem delu Kube. General Miles odpotuje s svojimi 20.000 možmi v teku treh tednov. Za izvršitev cele vojne akcije na Kubi bo po mnenju vojnega sveta treba še 200.000 mož in Mac Kinley je mnenja, naj se pozove pod orožje še 100.000 prostovoljcev.

Umrli so:

19. junija. Marija Sedlar, čevljarja vdova, 64 let, Stari trg 13, ostarelost.

20. junija. Franc Flander, mizar, 51 let, Marije Terezije cesta 26, tumor cerebri. — Marjeta Gallé, zasebnica, 72 let, Prečne ulice 4, vsled raka na jetrih.

V bolnišnici:

16. junija. Ivan Koželj, gostič, 68 let, pleuritis exudat.
17. junija. Andrej Bergant, dninar, 65 let, pyelonephritis.
— Martin Debevec, dninar, 43 let, kap.
19. junija. Matevž Jenko, delavec, 43 let, plućnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah
20	9 zvečer	734.8	18.6	sl. szah.	oblačno	
21	7. zjutraj	736.8	17.6	sr. jug.	del. oblač.	0.0
	2. popol.	735.6	28.4	sr. jzah.	"	

Srednja večerajšnja temperatura 18.8°, za 0-5° nad normalom.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljkih po 5 kg. po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prejemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejemem zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — tvrdk in polagam za to kavejco.

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-10

v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Svilnati damasti 75 kr.

do gld. 14.65 meter — istotako tudi črna, bela in barvena Hennebergova svila od 45 kr. do gld. 14.65 meter — v najbolj modernih tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštne in carine presto na dom. — Vzorci obratno. — Dvojni pisni portu v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

c. in kr. dvorni zalagatelj, Curih. 55 4 5

Podobarski pomočnik,

kateri je vajen dobro zrezovati renesanc-ornamente in zraven tudi zlatiti, se takoj sprejme pri

Josipu Grošelj-u,

415 5-3

podobarju v Seločih.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrji v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 52-4

Pošilja vsake blago poštne prosto.

La spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarstva, tesarska, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, peč. kovanje in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 51

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in guojnico. Svetilke in kovanja za kočije. Vsa- kovrstne ključalnice, mesingaste kljčke, pante in zapah. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Le 50 kr. za 4 žrebanja.

Žrebanje že v soboto!

315 2

Glavni dobitnik

887 11

1krat 100.000 kron in 4krat 25.000 kron
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke

à 50 kr.

priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

I. žrebanje: 25. junija 1898.
II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
III. žrebanje: 15. septembra 1898.
IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

Edino pravo

420 15-2

originalno plzensko pivo

je le ono iz meščanske pivovarne v Plznu, ustanovljene l. 1842.

Edino to je bilo odlikovano na vseh razstavah, kjer je bilo izloženo, z najvišjimi počastnimi znaki.

Telefon št. 90.

Zastopnik: Ivan Gorup v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 21. junija.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 30 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 40 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 15 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 20 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 " 95 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	360 " 60 "
London vista	119 " 95 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 82 1/2 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 52 "
Italijanski bankovci	44 " 30 "
C. kr. cekini	5 " 63 "

Dne 20. junija.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 10 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	128 " 75 "
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	110 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 60 "
Priporočne obveznice državne železnice	221 " — "
" južne železnice 3%	180 " 70 "
" južne železnice 5%	126 " 85 "
" dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 20 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	85 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3510 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	436 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76 " 75 "
Splošna avstrijska stavbna družba	110 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	161 " 10 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 " 50 "
Papirnih rubljev 100	127 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloznih glavnic.